

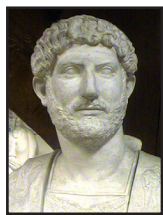
Så hittar du hit

Ligger: Muren går mellan de båda städerna Newcastle och Carlisle i norra England.

Fakta

Namn: Hadrianusmuren (Vali Aeli på latin).
Längd: 117 km.
Höjd: 3 – 6 meter.
Mer info: english-heritage.org.uk

Historik

Romerske kejsaren Hadrianus (76–138).

43

Den romerske kejsaren Claudius erövrar södra delen av England.

80

Flera fort anläggs längs sträckan som blir mur.

122

Romerske kejsaren Hadrianus besöker provinsen Britannia och beslutar att muren ska byggas.

128

Den 117 km långa muren är klar.

143

En ny mur, Antoninusmuren, anläggs 160 km längre norrut och Hadrianusmuren överges under ca 20 år.

410

Romarriket rasar samman och muren överges.

1834

Advokaten John Clayton köper upp stora delar av muren för att skydda den mot skövling.

1987

Hadrianusmuren skyddas som världsarv av Unesco.

2003

En vandringsled längs muren invigs.

HADRIANUS-MUREN

VACKRA VYER. Längs Hadrianusmuren går en vandringsled där du får fantastiska vyer av landskapet.

Det galna 117 kilometer långa bygget gjorde sitt jobb.

I nästan 300 år skyddade Hadrianusmuren romarna mot barbarerna.

Den mest avancerade försvarsanläggningen i det stora Romarriket fanns inte i Rom eller ens vid Medelhavet – den fanns i norra England.

Här lät kejsaren Hadrianus bygga en sex meter hög mur – från kust till kust.

Muren gick i princip längs gränsen mellan England och Skottland och skulle skydda det civiliserade Britannia från de vilda barbarerna i norr.

Beslutet att skydda sig bakom en gräns innebar något helt nytt för Romarriket. Tidigare hade strategin varit att expandera riket genom att hela tiden erövra nya områden.

På båda sidor om muren fanns djupa

diken och höga vallar samt en väg som gjorde det lätt att sända förstärkningar.

Försvarsmuren byggdes av tre legioner soldater och var två–tre meter bred och fem–sex meter hög.

Jämnt utplacerade längs muren fanns 80 befästningar och 160 observations- och signaltorn. Det fanns också 17 större fort som låg inom en halv dags marsch (10 km) från varann.

Anfölls ofta

Man beräknar att mer än 9 000 romerska soldater och kavallerister var stationerade för att försvara muren.

Trots att det här var den kraftigast försvarade gränsen i hela det romerska imperiet anfölls man regelbundet av de upproriska stammarna i norr.

Forskarna har väldigt få detaljerade uppgifter om striderna som utkämpades här men större anfall skedde bland annat under 190-talet.

Några få gånger har anfallarna tagit sig förbi muren, bland annat år 181 då man brände flera fort.

Riket rasade

Det var inte heller strider som gjorde att muren till slut övergavs utan brist på pengar, när det romerska imperiet kollapsade år 410 kom inte längre den regelbundna lönen. Många av soldaterna stannade troligen kvar i området.

Ännu mer fantastiskt är att muren faktiskt finns kvar på många platser.

Det här gör att Hadrianusmuren i dag är en av de mest populära sevärdheterna i Storbritannien.

En vandringsled går längs hela sträckan.

HADRIANUSMUREN

Mikael Jägerbrand
mikael@jagerbrand.se

Stolparna till vänster visar var husen låg på 500-talet.

I muren finns en bild på en penis.

Här syns den välbevarade ingången.

BIRDOSWALD.

■ Under flera kilometer på båda sidor om fortet Birdoswald finns mycket välbevarade försvarsanläggningar.

Det här är också en av få platser där man vet vad som hände med soldaterna när övriga fortet övergavs – de bodde kvar!

Vid utgrävningar har man hittat rester av de hallar där man bodde under både 500-talet. Troligen levde soldaterna kvar som någon typ av lokala krigsherrar.

Den östra huvudingången till fortet är en av de bäst bevarade portarna längs muren.

Den mest fotograferade sevärdheten är en penis som finns avbildad på ett stenblock.

Modell av fortet Housesteads.

FORTET HOUSESTEADS.

■ Fortet Housesteads ligger mycket vackert på en liten kulle med perfekt koll på omgivningen.

När det byggdes år 124 hette det troligen Vercovicium, dagens namn kommer från granngården.

Här finns inte bara ruiner efter befästningen utan också den civila byn som låg utanför murarna.

I slutet av 1600-talet använde en notorisk liga av romerska ruiner som stall för stulna hästar.

MITHRAS-TEMPEL.

■ Den här tempelesten är det enda som är synligt av fortet Brocolitia.

Många soldaterna dyrkade Mithras i mycket mörka grotliknande tempel.

Man hyllade offer, plikt och lydnad.

Badhuset ligger vid floden Tyne.

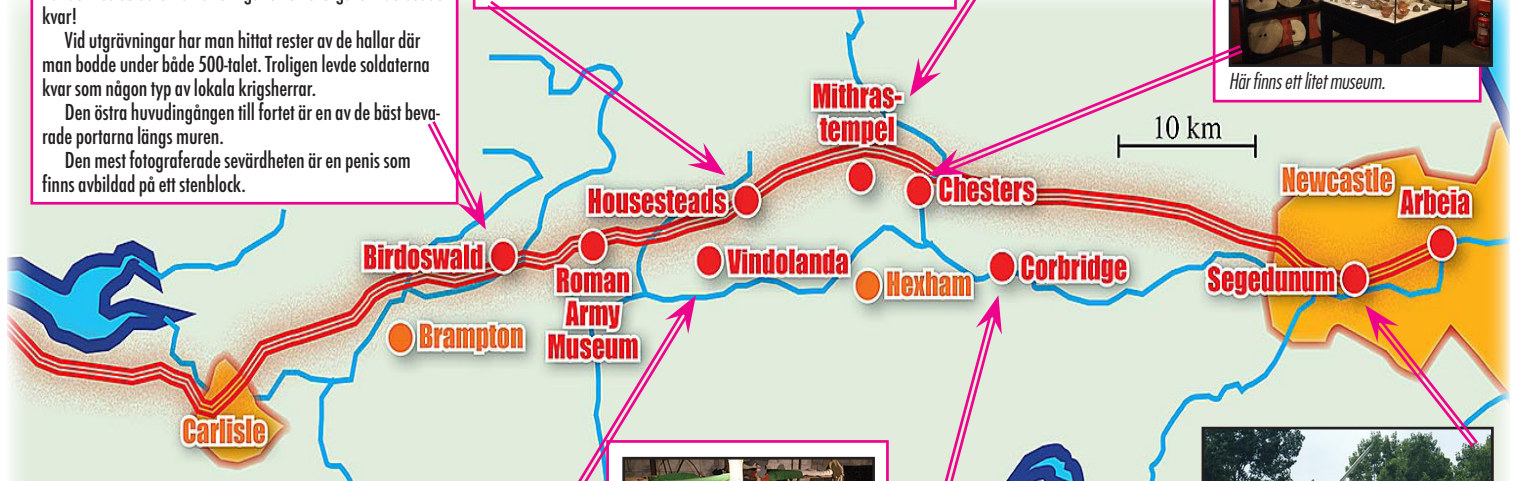
CHESTERS.

■ De flesta upproren stoppades från fortet Chesters / Cilurnum. Här var kavalleriet stationerat som snabbt kunde rycka ut.

Det mest sevärda här är Storbritanniens bäst bevarade romerska badhus.

Här finns ett litet museum.

VINDOLANDA.

Två rekonstruerade vaktorn: ett i trä och ett i sten.

■ Det här är det mest berömda romerska fortet vid Hadrianusmuren.

Befästningen fanns redan innan muren började byggas och det fanns kvar tak på byggnader tills 1700-talet.

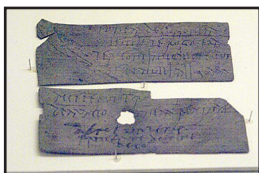
Men det som gjort Vindolanda berömt är inte vapen eller krig utan mängder av brev.

När man grävde ut en soptipp på 1970-talet hittade man brev som skrivits på tunna träskivor, totalt har man grävt fram 1 700 brev.

Här finns allt från inbjudningar till födelsedagsfester, order för soldaterna och ölbeställningar.

Utsikt över Vindolanda från tornet.

Några av breven som hittats i Vindolanda.

ARMÉMUSEUM.

■ Roman Army Museum är ett måste om du vill veta mer om livet för de romerska soldaterna: hur de bodde, deras utrustning, vapen etc.

RUINSTADEN CORBRIDGE.

■ Det här är ett romerskt fort och en romersk stad, Coria, som låg strategiskt viktigt i korsningen mellan två viktiga vägar.

Fortet fanns på plats redan på 80-talet och staden växte upp runt den viktiga förläggningen.

Den här gravstenen visar bilden av en av kavalleristerna i fortet i Corbridge. Mannen hette Flavius och tillhörde kavalleristyran Petriana ca år 80-90.

Ruinerna av fortet ligger i utkanten av staden Corbridge.

Uppvisning med romerskt kavalleri.

SEGEDUNUM.

■ Det här fortet ligger i storstaden Newcastle och var länge täckt av moderna hus.

Här finns ett litet museum, ett rekonstruerat badhus och man arrangerar också stridsuppvisningar.

Ruinerna av fortet samt utsiktstorn.

